

Svar på skriftligt spörsmål SS 86/2016 rd

Svar på skriftligt spörsmål om kvalitetskraven på personlig skyddsutrustning som säljs på nätet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 86/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Maria Tolppanen/saf:

Vad ämnar regeringen göra för att försäljare som säljer personlig skyddsutrustning med undermålig och bristfällig information straffas i framtiden med en samfundsbot?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Arbetskyddsmyndigheterna ansvarar för marknadskontrollen av personlig skyddsutrustning som är avsedd för professionellt bruk. Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) ansvarar för tillsynen av personlig skyddsutrustning som är avsedd för privat bruk. Jag svarar på spörsmålet till de delar som hör till arbetskyddsmyndigheterna.

I statsrådets beslut om personlig skyddsutrustning (1406/1993) föreskrivs att det är tillverkaren som ansvarar för den personliga skyddsutrustningens säkerhet, och att denne är allena och i sista hand ansvarig för att produkten uppfyller kraven. Beslutet ställer inte några krav på till exempel importörer eller distributörer. I lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004) ställs krav på aktörerna i fråga, utifrån vilka bland annat försäljare av personlig skyddsutrustning ska se till att skyddsutrustningen åtföljs av vederbörlig bruksanvisning och att den är CE-märkt.

Om straffansvar och samfundsbot för juridiska personer föreskrivs i ändringen av strafflagen (39/1889) som trädde i kraft 1.9.1995. Straffansvaret för juridiska personer omfattar endast vissa brott som räknas upp separat i strafflagen, eftersom man har velat att tillämpningsområdet för samfundsböter hålls snävt. Syftet är att samfundsböter används endast som påföljder för ganska sällsynta och relativt allvarliga brottstyper. Frågan har övervägts noggrant såväl ur ett kriminalpolitiskt perspektiv som med tanke på genomförandet av straffansvaret i praktiken. En juridisk persons straffansvar omfattar det kriminalpolitiska behovet, vars brottstyper också påverkas av bland annat effektiviteten av tillgängliga påföljder och andra tillgängliga regleringsmetoder utanför det straffrättsliga systemet.

De i spörsmålet behandlade förseelserna omfattas av lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004), som föreskriver om förseelse i fråga om anordningars säkerhet. Förseelserna som avses i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav kan i exceptionellt allvarliga situationer också uppfylla kännetecknen för arbetskyddsbrott. Om arbetskyddsbrott föreskrivs i 47 kap. i strafflagen. Samfundsbot kan också utfärdas för arbetskyddsbrott. Anordningens tillverkare eller annan ekonomisk aktör kan komma i fråga som den som ansvarig för arbetskyddsbrott. För förseelser som avses i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav kan man inte dömas till samfundsbot. Största delen av bristerna som observerats i marknadskontrollen är sådana att de kan skötas med administrativa tillsynsåtgärder. Normalt i dessa fall uppfylls inte förutsättningarna för att göra anmälan om arbetskyddsbrott. Att yrka på samfundsbot ingår inte i arbetskyddsmyndighetens behörighet. Att dömas till samfundsbot kräver att åklagaren har yrkat på det och att domstolen fattar ett sådant beslut.

Enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006)

Svar på skriftligt spørgsmål SS 86/2016 rd

kan arbetsskyddsmyndigheten förbjuda att skyddsutrustningen släpps ut på marknaden eller dess bruk tills den överensstämmer med kraven. Social- och hälsovårdsministeriet kan ålägga skyddsutrustningens tillverkare, importör, försäljare eller någon annan som har släppt ut produkten på marknaden eller överlåtit för att användas, att dra in den från marknaden, och om produkten har överlåtit för att användas vidta nödvändiga åtgärder för att ta den ur bruk. Ministeriet kan också ålägga att kassera en produkt som orsakar allvarlig fara.

Myndigheter som övervakar personlig skyddsutrustning som säljs för att användas i arbete har ganska omfattande möjligheter att använda olika administrativa tvångsmetoder för att dra in skyddsutrustning med bristfällande säkerhet från marknaden. Det är också möjligt att på förhand påverka säkerheten av personlig skyddsutrustning som används i arbete genom tillsynsåtgärder.

Samfundsböter kan tillämpas om försummelsen som begåtts av anordningens tillverkare eller en annan ekonomisk aktör uppfyller kännetecknen för ett arbetsskyddsbrott och förutsättningarna för samfundsbot. Man har dock ansett att det har varit effektivare att ingripa i frågor om säkerheten av personlig skyddsutrustning med administrativa tvångsmetoder än med straffrättslig reglering. Det är värt att myndigheterna utreder möjligheterna att utnyttja vite som påföljd i de fall när det är möjligt.

Helsingfors 21.3.2016

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä